

A.W. Hins

1 REGELGEVING EN BELEID

De Europese Televisierichtlijn is drastisch gewijzigd. Zoals eerder in deze kroniek besproken, diende de Europese Commissie op 13 december 2005 een eerste voorstel in (*Katern* 98, p. 5455-5456). De definitieve tekst is volgens de procedure van artikel 251 EG vastgesteld. Omdat de gewijzigde richtlijn niet alleen betrekking heeft op traditionele televisie, maar ook op interactieve vormen van programmadistributie is de naam gewijzigd in ‘Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten’. De lidstaten hebben tot 19 december 2009 de tijd de voorschriften in hun nationale recht om te zetten (Richtlijn 2007/65/EG d.d. 11 december 2007, *Pb EG* 2007, L 332/27).

Op 5 oktober 2007 schreef minister Plasterk van OCW de Tweede Kamer een brief over de kabinetsplannen met betrekking tot de publieke omroep. De Mediawet zal in twee fasen worden herzien. Prioriteit heeft een wetswijziging die de multimediale taken van de publieke omroep moet regelen (Multimediawet). Het onderscheid tussen hoofd- en neventaken wordt afgeschaft. Door een tweede wetswijziging (Erkenningswet) zal onder meer het onderscheid tussen A- en B-omroepen verdwijnen (*Kamerstukken* II, 2007/08, 31200 VIII, nr. 14 herdruk).

Opmerkelijk was de brief van minister Hirsch Ballin van Justitie van 27 november 2007. Naar aanleiding van het Voskuil-arrest van het EHRM van 21 november 2007 schreef de minister dat hij besloten heeft een wettelijke regeling voor te bereiden over het verschoningsrecht voor journalisten. Trouwe lezers van deze kroniek zullen zich herinneren dat de minister enkele maanden daarvoor uitvoerig had betoogd dat een wettelijke regeling niet gewenst was (*Katern* 105, p. 5919). Vragen als ‘wie is een journalist?’ en ‘wanneer moet een journalist zijn bron toch onthullen?’ zouden beter aan de rechter overgelaten kunnen worden. De minister denkt er nu dus anders over (*Kamerstukken* II, 2007/08, 31200 VI, nr. 92).

Geen wetswijziging is te verwachten wat betreft de strafbaarheid van godslastering. Dat blijkt uit een brief van de minister van Justitie d.d. 12 oktober 2007. Naar de mening van de minister heeft artikel 147 Sr (verbod van smalende godslastering) een nuttige functie naast de artikelen 137c e.v. Sr, die zich keren tegen het discrimineren van bepaalde groepen mensen, onder meer wegens hun godsdienst. De brief besteedt geen aandacht aan de recente Recommendation van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa (*Katern* 105, p. 5919) die pleitte voor het afschaffen van strafbepalingen die de belediging van een godsdienst als zodanig op het oog hebben (*Kamerstukken* II, 2007/08, 31200 VI, nr. 8).

Het College van Procureurs-Generaal heeft op grond van artikel 130, lid 4 van de Wet RO aanwijzingen vastgesteld inzake de persvoorlichting in strafzaken. Diverse grondrechten zijn hierbij relevant: het recht op informatie, het recht op privacy en het recht op een eerlijk proces (*Stcrt.* 18 oktober 2007, nr. 202, p. 28, met een rectificatie in *Stcrt.* 2 november 2007, nr. 213, p. 7). Enigszins vergelijkbaar met deze aanwijzingen zijn de Richtsnoeren publicatie van persoonsgegevens op internet, die even later door het College bescherming persoonsgegevens werden vastgesteld. Ook hier speelt op de achtergrond een botsing van grondrechten, te weten het recht op privacy en het recht op vrije meningsuiting (*Stcrt.* 11 december 2007, nr., 240, p. 27).

2 RECHTSPRAAK

Op 10 december 2007 deed de Grote Kamer van het EHRM uitspraak in de zaak *Stoll vs Zwitserland*. Een geheime ambtelijke notitie over de rol die Zwitserse banken hadden gespeeld tijdens de Tweede Wereldoorlog was uitgelekt, waarna de journalist Stoll enkele schokkende passages had geciteerd. Een gewone kamer van het EHRM oordeelde in 2006 dat zijn veroordeling wegens schending van een staatsgeheim inbreuk maakte op artikel 10 EVRM (*Katern* 100, p. 5598). In hoger beroep beslist de Grote Kamer echter ten voordele van de Zwitserse staat. Het onvolledige en tendentieuze karakter van de publicatie was voor de Grote Kamer doorslaggevend (EHRM 10 december 2007, *Stoll vs Zwitserland*, www.echr.coe.int, appl. 69698/01)

Nederland maakte een slechte beurt in Straatsburg. De gijzeling van de journalist Voskuil om deze te dwingen zijn bronnen te onthullen was volgens het Hof in strijd met de artikelen 10 en 5 EVRM. Het arrest lijkt, zoals gezegd, de aanleiding te vormen voor een wettelijke regeling inzake het journalistieke brongeheim (EHRM 22 november 2007, *Voskuil vs Nederland*, www.echr.coe.int, appl. 64752/01).

Ook twee andere uitspraken van het EHRM verdienen vermelding. In een zaak tegen Frankrijk herhaalde het Hof dat een roman, als vorm van artistieke expressie, slechts bij hoge uitzondering mag leiden tot een veroordeling wegens belediging of smaad. Als een roman verwijst naar waargebeurde feiten of echt bestaande personen is het echter niet onredelijk een ‘basic verification’ van de onderliggende feiten te vergen. In casu was een veroordeling wegens smaad niet strijdig met artikel 10 EVRM (EHRM 22 oktober 2007, *Lindon e.a. vs. Frankrijk*, www.echr.coe.int, appl. 27527/03). Een zaak tegen Griekenland betrof de strafrechtelijke veroordeling wegens smaad van een patiënte die emotionele uitspraken had gedaan over een bekende arts. Haar uitspraken waren door twee roddelbladen breed uitgemeten. De veroordeling kon volgens het Hof niet door de beugel. De nationale rechters hadden meer begrip moeten opbrengen voor de beklagenswaardige positie waarin de patiënte zich bevond. De opportunistische motieven van de sensatiepers mochten niet aan haar worden toegerekend (EHRM 11 oktober 2007, *Kanellopoulou vs Griekenland*, www.echr.coe.int, appl. 28504/05).

Het Hof van Justitie van de EG besliste na prejudiciële vragen van de Belgische Raad van State dat een ‘must carry’-verplichting voor kabelexploitanten ten behoeve van bepaalde

commerciële omroepen een beperking oplevert van het vrije dienstenverkeer (artikel 49 EG). Een rechtvaardiging kan echter gelegen zijn in redenen van cultuurbeleid, mits voldaan is aan eisen van evenredigheid, transparantie en non-discriminatie (HvJ EG 13 december 2007, UPC e.a. vs. Belgische Staat, <http://curia.europa.eu>, nr. C-250/06)

Op 5 december 2007 deed het CBB twee uitspraken over commerciële radio via de ether. De uitspraak van de Rotterdamse rechtbank in de zaak SLAM!FM (zie *Katern* 103, p. 5792) is vernietigd. Bij de beantwoording van de vraag wat ‘hitmuziek’ is, komt doorslaggevende betekenis toe aan de mededelingen die de minister deed bij de verdeling van frequenties. Desnoods tegen de bedoeling van de geldende regels in (CBB 5 december 2007, *LJN-nr.* BB9361). De tweede uitspraak gaat over een frequentie die Radio 538 was kwijt geraakt in ruil voor een andere frequentie. Had Radio 538 recht op een vergoeding voor de ‘goodwill’ die zij had gekweekt voor de desbetreffende frequentie met haar populaire programma? Nee, is het antwoord (CBB 5 december 2007, *LJN-nr.* BB9363).

Ruim twee jaar geleden werd in deze kroniek de uitspraak van de Hoge Raad besproken in de zaak Ravage. De noodzaak – in de zin van artikel 10, tweede lid EVRM – van een huiszoeking bij dit anarchistische blad was volgens de Hoge Raad onvoldoende aangetoond (*Katern* 97, p. 5389). Na terugverwijzing heeft het Hof te Amsterdam echter geoordeeld dat de Staat alsnog in zijn bewijslast is geslaagd. (Hof Amsterdam 29 november 2007, *Ostade Blade vs Staat*, nog niet gepubliceerd). Ravage is inmiddels voor de tweede keer in cassatie gegaan.

3 LITERATUUR

- Commissariaat voor de Media, *Mediaconcentratie in Beeld. Concentratie en pluriformiteit van de Nederlandse media 2006* (124 p.), gepubliceerd op www.mediamonitor.nl.
- P. Kreijger, ‘De Tijdelijke wet mediaconcentraties’, *Mediaforum* 2007-10, p. 298-301.
- M. van Eechoud, ‘Het hergebruikregime voor overheidsinformatie in de Wob: een tussenstand’, *Mediaforum* 2008-1, p. 2-10.
- Redactioneel, ‘Strafbaarstelling van godslastering: gelijke monniken, gelijke kappen’, *NJCM-bulletin* 2007-8, p. 1085-1086.